

MORAŠICKÝ

OBČASNÍK č. 49

Vánoční koncerty a zahájení adventu v Morašicích

Vánoce jsou za dveřmi, ale venku to ještě v neděli vypadalo jako na počátku října. Přesto není síly, která by zabránila příchodu adventu, ať je počasí jakékoli.

30. listopadu 2014 jsme v naší obci slavnostně vstoupili do první adventní neděle. V 15:45 hodin byl rozsvícen vánoční strom u obecního úřadu. Milou atmosféru navodilo pěvecké uskupení DOBROVOLNÍCI. V letošním roce byl strom slavnostně rozsvěcen podruhé, tentokrát jsme program písní a koled ještě obohatili vůní a občerstvením teplými nápoji. Pomohly maminky z klubu Maják. Děkujeme Dobrovolníkům i maminkám.

Vpodvečer následovaly dva stejné koncerty v kostele sv. Petra a Pavla. Dva byly proto, aby se všichni diváci po etapách do kostela vtěsnali. Celkem představení u nás zhlédlo více než tři sta lidí. Vystoupení hudební skupiny Parkoviště pro velbloudy byla opět zařazena do série benefičních koncertů, které jsou součástí festivalu Hudba pomáhá. Získané finanční prostředky z vystoupení u nás a v okolí budou spojeny do jednoho „dárkového balíčku“. Výtěžek z letošních akcí je určen dvojčatům **Petrě a Renátě Štanclovým ze sousedního Makova**.

Dnes již osmnáctiletá děvčata mají od narození velké komplikace v tělesném i duševním vývoji. Zapříčinilo je kombinované postižení. Jedná se o mozkovou obrnu s přidruženým těžkým mentálním postižením, smyslovými vadami a epilepsií.

V letošním roce Petra s Renátou ukončí školní docházku a je třeba pro ně obstarat i nadále odbornou péči. Tu jim však rodina není schopna v plné míře sama zajistit. Z výtěžku festivalu bude pro děvčata uhrazen roční pobyt v denním stacionáři. Ten jim umožní dále se rozvíjet a poznat i nové prostředí. Tak bude možné navázat na péči, která je jim v současné době poskytována v rehabilitační třídě. Každodenní účast v tomto zařízení kladně ovlivňuje jejich zdravotní stav. Zlepšuje pohybové schopnosti a dovednosti a přináší do života jejich rodičů i sourozenců více radosti.

Letos bylo v kostele vybráno na vstupném, společně s příspěvkem věnovaným základní školou, více než loni, přes čtyřicet tisíc Kč. Ať peníze, které budou vybrány na všech koncertech v našem regionu, udělají rodině takové dobro a radost, jako nám udělaly radost koncerty. Děkujeme hudební skupině Parkoviště pro velbloudy a jejich milým hostům z různých vesnic a měst za krásný kulturní zážitek.

Mgr. Hana Štěpánová - starostka

Zastupitelstvo obce na další čtyři roky

Vážení spoluobčané, děkuji, že jste poměrně hojně přišli ke komunálním volbám. Svou vůlí jste rozhodli o složení nového zastupitelstva pro příští čtyři roky. Myslím, že za všechny zastupitele mohu slíbit, že se budeme snažit o další všeobecný rozvoj obce, o zachování a udržování stávajícího majetku, čistotu a o hezký vzhled všech našich čtyř vesnic.

Zastupitelé (řazení podle abecedy): Coufalová Stanislava, Famfulík Jiří, Jareš Josef, Jarešová Pavlína, Ing. Jokeš Josef, Jokeš Vítězslav, Krejsa Jaroslav, Krejsa Josef, Nováček Pavel, Rajman Karel (místostarosta), Mgr. Štěpánová Hana (starostka).

Zastupitelé obce budou pracovat v těchto výborech a komisích:

Kontrolní výbor: **Krejsa Jaroslav**, Famfulík Jiří, Jareš Josef

Finanční výbor: **Jarešová Pavlína**, Ing. Jokeš Josef, Coufalová Stanislava

Výbor pro územní rozvoj: **Mgr. Hana Štěpánová**, Rajman Karel, Ing. Jokeš Josef

Ekologická komise: **Famfulík Jiří**, Nováček Pavel, Ing. Zehnálek Petr

Stavební komise: **Jokeš Vítězslav**, Krejsa Jaroslav, Krejsa Josef

Kulturní komise: **Coufalová Stanislava**, Stráníková Jaroslava, Mgr. Štěpánová Hana

Co se bude dít v nejbližší době kolem nás....

Bývá zvykem, že akce, které jsou naplánovány na další rok jsou vyhlašovány v březnovém Občasníku. Některé práce ale začnou v případě hezkého počasí pravděpodobně dříve než březnu 2015. Takže brzy nás čeká toto:

Již delší dobu ČEZ a.s. připravuje na základě žádostí obce rekonstrukci vedení **nízkého napětí** ve starších částech Morašic, kde budou odstraněny sloupy NN. Obec má souběžně připravenou projektovou dokumentaci, stavební povolení a územní rozhodnutí na **rekonstrukci veřejného osvětlení**. Pro obec to bude finančně výhodné, protože naše VO budeme dávat jako přílohu do výkopů firmy ČEZ a.s. Platit budeme jen materiál (vodiče, sloupy VO) a práci na montáži VO. Výkopové práce pro nás v místě trasy NN budou zdarma. Bude to stejný postup jako v roce 2003 v Řikovicích. Tam jsme se také „svezli“ s rekonstrukcí elektřiny, ale tam se vodiče dávaly na nové sloupy. A dnes jsou Řikovice večer krásně osvětleny, i dnes se dá říct, že je to stále nové osvětlení, které dosud skoro nemělo poruchy. I v Morašicích se těšíme na nové osvětlení starších částí vesnice.

V letošním roce byla připravena projektová dokumentace na **rekonstrukci části vodovodu v Morašicích**. V roce 2015 se také pokusíme s ohledem na počasí začít brzy. Jedná se o úsek od křižovatky Makov - Seč směrem na horní konec ke kravínu a k tomu ještě ulice ve směru k Němcovým a přípojky k Tošovským. Bude se kopat skoro ve stejných místech jako povede trasa opravy vedení nízkého napětí. Tyto dvě akce ale už NELZE vložit do jednoho výkopu. Elektřina a voda má své ochranné pásmo určené zákonem a každá síť musí mít svou trasu. I kdyby se nám to stokrát zdálo nelogické a neekonomické, že kopeme kousek od sebe nový výkop, jinak to nejde!

Na rok 2015 je plánována rovněž obnova zeleně před Jednotou v Morašicích. Budeme na to mít i malou dotaci. To znamená, že v době vegetačního klidu na přelomu roků 2014 a 2015 bude stará nevyhovující zeleň odstraněna a „plácek“ bude čekat na jaro na svou novou tvář. -HŠ-

Kompostéry

Naše obec v rámci Mikroregionu Litomyšlsko – Desinka požádala a získala dotaci v projektu Separace bioodpadů v Mikroregionu Litomyšlsko – Desinka, podkapitola 4.1. Zkvalitnění nakládání s odpady. Získáme tak **90 kusů kompostérů o objemu 1100 litrů** a tři s objemem 2000 litrů na veřejné prostranství. Občané, kteří projeví zájem, je dostanou po podpisu smlouvy na obecním úřadu za příspěvek 300,- Kč. Jejich skutečná cena je cca 3.000,- Kč/kus. Podmínkou bude, že kompostéry ponechají nejméně 5 let na území naší obce na své zahradě. Prozatím máme ještě asi 10 kompostérů volných.

Kompostéry váží 28 kg, jsou příjemné barvy, která v zahradě nebude vyrušovat. Po celém obvodu mají větrací otvory. Jsou odolné, vyrobené z vysokohustotního polyetylenu, stěny jsou vyztužené.

Montáž je jednoduchá a posléze se vyprazdňují z kterékoli strany. Každý obdrží návod na montáž a návod na správný postup kompostování, aby nové kompostéry sloužily co nejlépe. –HŠ–

POZVÁNÍ NA OBECNÍ PLES

V sobotu 28. února 2015 pořádá obec ve spolupráci s TJ Sokol již tradiční obecní ples. Zahraje nám hudba MEDIUM. Přijďte se pobavit !

Ze života obce

- **Co je hotovo:** V Řikovicích v bývalé škole je dokončena **oprava oken a omítek fasády**, proběhlo převzetí stavby. Škola svítí novotou, tečku za celou stavbou udělala instalace nového **hromosvodu**. **Učebna exteriérové výuky** na školní zahradě v Morašicích je zkolaudována, dne 13. 10. 2014 proběhlo slavnostní otevření. Program připravila Masarykova základní škola jako svůj projektový den. Na křižovatku u Jednoty v Morašicích bylo osazeno nové větší **dopravní zrcadlo**, které vyhovuje současné normě. Další zcela nové bylo umístěno u kostelní zdi v Morašicích. Hodně rodičů vozí své děti do školy a ze školy a vyjetí z parkoviště odsud nebylo bezpečné. 12. 11. 2014 byla provedena na sídlištích v Morašicích **deratizace hlodavců v kanalizaci**. Park u hřbitova je v této době opět jako každoročně ošetřován a **zbavován suchých větví**. Takto budou ošetřeny i další vytypované stromy v obci.

- **Upozornění uživatelům topidel na tuhá paliva.** V kamnech a kotlích smí být topeno jen příslušným topivem, na které jsou určeny. To znamená ve většině případů uhlí, uhelné brikety, dřevo, dřevěné brikety, pelety. Je zakázáno v kamnech a kotlích pálit plastové lahve, jiný plast, gumové holínky, staré boty apod. Do ovzduší se pak dostávají zplodiny, které lidi v okolí, pohybující se venku, obtěžují a dokonce i ohrožují na zdraví. Plast se rozkládá na nebezpečné plynné zplodiny, které jsou srovnatelné s nervově paralytickými plyny, které byly využívány za války. Zákon o ovzduší toto neoprávněné pálení zakazuje a jeho porušování může vést k udělení pokuty.

- Upozorňujeme, že **poplatky** za psy a za odpad zůstávají pro rok 2015 ve stejné výši jako dosud. Vybírat se budou na OÚ **od 1. února 2015**. Poplatky za popelnice jsou v naší obci jedny z nejnižších. Je to také tím, že většina občanů již velmi dobře třídí odpad a proto dostaneme od firmy EKO-KOM a.s. odměnou peníze za sesbírané vytríděné druhotné suroviny (plast, papír, sklo, přístroje) a tyto finanční prostředky zase použijeme nazpět do systému. Za třídění chválíme. Jen tak dál.

- **Popelnice** se budou i **o Vánocích** vyvážet ve stejném termínu, jako by byl všední den. Letos budou tedy vyvezeny na Štědrý den. - HŠ -

Toulky morašickou minulostí

Každý z nás se jistě ve svých vzpomínkách rád zatoulá do svého dětství a mládí a samozřejmě jsou vzpomínky na školu a na své učitele. Jedním z nich, na něhož ráda vzpomínám, je pan učitel Oldřich Maleček. Člověk s velkou láskou k dětem, k přírodě, skromný, velice pracovitý a šikovný po všech stránkách. Mnohým z nás se vryl do paměti jako neúnavný organizátor různých výletů, pěších túr a hlavně plavbou po různých řekách, z nichž nejčastější bývala plavba po Vltavě. Z mnohých těchto cest zanechal pečlivou dokumentaci ve formě fotografií a popisu událostí v pěkně uspořádaných albech, která jsou uložena na obecním úřadě. Se svým fotoaparátem zaznamenal téměř každou událost v obci i ve škole. Pracoval rovněž jako kronikář obce a kronika z té doby je kromě krásného písma i vkusně vyzdobena miniaturními obrázky a znaky vztahujícími se jednotlivým

kapitolám. Rovněž začáteční písmena zápisů v jednotlivých letech jsou pěkně vyzdobena. Autorkou těchto ozdob je dcera Drahomíra.

Jeho dcery na svého tatínka rády vzpomínají a takto své vzpomínky zaznamenala jedna z nich Pavla Brýdlová, za což ji velmi děkuji.

Vzpomínky na našeho otce

Ač nebyl morašický rodák, měl k obci silný vztah. Narodil se v roce 1909 v Podmoklici u Semil, ale již v raném dětství žil s rodiči a sourozenci v Morašicích. Na toto období míval vzpomínku, která nás velmi udivovala. Bydleli prý v zadním traktu hostince u Benešů, na návsi bývala „louže“, to je požární zásobárna vody a kolem rostly velké lípy. Kluci lezli na stromy a malý Olda Maleček padal tak nešťastně, že zůstal viset za nohu na kovovém plotě. Noha se naštěstí zahojila, maminka se vzpamatovala z leknutí a mdloby a na lípy se již nelezlo.

Jako učitel morašické školy rád a po dlouhé roky organizoval pro děti výlety pěší i na vodu. Později, když se mu blížilo sedmdesát let, to byly výšlapy pěšky po různých krajích v Čechách i na Slovensku.

Starší občané – často jeho žáci – mohou pamatovat, jak zakládal dvakrát školní zahradu, kde jako učitel přírodopisu vedl školní děti k práci a pěstování různých rostlin i léčivých bylin a zeleniny. Jeho přírodopisný kabinet ve škole silně voněl naftalínem, ale sbírka vycpaných zvířat a ptáků byla zajímavá.

Ve škole, která byla před válkou přestavěna do současné velikosti, učil velmi rád. V roce 1945 byl požádán, aby nastoupil na „měšťanku“ v Opatově, kde bylo odsunuto velké množství německých obyvatel i učitelů. Pět let byl ředitelem školy, ale v roce 1950 se rozhodl vrátit zpět do Morašic, kde si velmi cenil právě krásné a dobře vybavené školní budovy. Poměry v měnícím se pohraničí na Svitavsku byly hodně nepříjemné a složité, tak se rodina odstěhovala zpět do Morašic a Oldřich Maleček – náš táta – učil do konce aktivního života opět na své milé morašické škole. Ve škole v Morašicích působil v letech 1937 – 1945 a později 1950 – 1973.

Jako mladý absolvent litomyšlského učitelského ústavu musel projít (pro nedostatek pracovních míst) ještě několika školami. Po maturitě učil v dalekém Duchcově, v jihočeských Kašperských horách, později se snažil vrátit do zdejšího kraje a dostal místo v Českých Heřmanicích, Újezdci, v Dolním Újezdě a pak konečně v Morašicích. Nebylo totiž ve třicátých letech jednoduché najít práci tam, kde si to mladý učitel přál. Ale když se v roce 1939 oženil s naší maminkou (ta učila v Seči Vidlaté), dostali malý, ale pěkný byt v „Kampeličce“, později po přestavbě chalupy na čtyřbytovou pro učitele v č.p. 26. Dostali byt větší a tam jsme my, jeho dcery, vyrůstaly. Teprve při odchodu do důchodu se přestěhoval náš táta do domku č.p. 100 postaveného svépomocí na zahradě své setry – Vlasty Rozlívkové. Tam dožil a v roce 1987 také zemřel.

K jeho zálibám, krom uváděného cestování, patřil také zájem o fotografování (včetně výroby fotografií), loutkové divadlo i s výrobou loutek a péče o zahradu. Rád se aktivně účastnil veřejného života v obci, neměl ale vztah k motorizmu, říkával, že mu stačí „kolo a kajak“. V mládí procestoval na kole s kolegou – učitelem – Slovensko až na Podkarpatskou Rus do Užhorodu a Mukačeva. Na kajaku pak o prázdninách sjížděl opět s kamarádem řeku v Jugoslávii i Jadranské pobřeží. S velmi skromnými finančními prostředky (téměř bez peněz) cestoval velmi rád a o jedné takové cestě napsal i knížku „Pod jižní oblohou“. Doma nám rád vyprávěl své různé příběhy z cest.

Jeho život byl plný práce pro rodinu, obec, ale hlavně pro morašickou školu, kam kdysi přišel za ředitelování výborného pana ředitele Březiny. Měl přes různé tehdejší problémy hodně vzpomínek. Zažil jako každý z nás dobré i zlé. On a naše matka Adéla Malečková jsou pohřbeni na hřbitově v Litomyšli, v hrobě svých předků.

Pro Občasník připravila Bohumila Trávníčková

Všem spoluobčanům přejeme pěkné Vánoce. V novém roce pevné zdraví, radost v kruhu rodiny a přátel, ale také úspěchy v práci a štěstí v životě.

Vydává Obecní úřad Morašice. Náklad 260 výtisků. Vydáno 19. 12. 2014. Chyby opravila Alena Čejková.